

**RADA MIEJSKA
w IŁOWEJ
ul. Żeromskiego 27
68-120 IŁOWA**

**UCHWAŁA NR 104/8/XIV/19
RADY MIEJSKIEJ W IŁOWEJ**

z dnia 5 grudnia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy
Iłowa na rok 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn.zm.) oraz art. 4 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Iłowa na 2020 rok stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały wraz z preliminarem wydatków stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Iłowej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mirosław Wdowiak

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Iłowa na rok 2020

I. Wstęp

Wśród problemów społecznych te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo. Alkohol jako produkt jest nie tylko legalnym towarem rynkowym ale powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne, a także społeczne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje prawne stara się ograniczyć rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu. Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia pt. Zagrożenia dla zdrowia światowego. Śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najpoważniejszymi zagrożeniami alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, odpowiedzialny jest za ponad 60 rodzajów chorób i urazów. Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie – na ok. 2,5 mln (PARPA, Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2020)

Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w zakładach leczniczych podmiotów leczniczych, wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całonocne oraz ambulatoryjne, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz.U. z 2018, poz. 2190 z późn.zm.).

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem, które w Polsce diagnozuje się na podstawie dziesiątej wersji Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-10).

Pośród wszystkich zagrożeń społecznych, które odgrywają ważną rolę w kształtowaniu się polityki rozwiązywania problemów społecznych uzależnienie od alkoholu i jego szkodliwe spożywanie zajmują miejsce szczególne. Stanowią tym samym przestrzeń, której nie można lekceważyć i należy dołożyć wszystkich starań, aby zminimalizować negatywny wpływ alkoholu i uzależnienia na lokalną społeczność Gminy Iłowa. Problem choroby alkoholowej nie dotyczy bowiem tylko i wyłącznie konkretnej osoby będącej w nałogu, ale oddziałuje na rodzinę, sąsiadów, współpracowników, itd.

Z badań PARPA wynika jasno, że na jedną osobę uzależnioną od alkoholu przypadają cztery, które mają z nią stały kontakt. Bliscy osoby uzależnionej żyją najczęściej w permanentnym stresie, który wynika z nieprzewidywalności reakcji osoby pijącej w sposób pozbawiony kontroli. Destrukcyjny wzorzec postępowania i poważne zaburzenia zachowań osoby uzależnionej sprawiają, że jej osobisty dramat dotyka często w tragiczny sposób innych ludzi. Nadużywanie alkoholu powoduje narastającą koncentrację aktywności życiowej na sprawach związanych z piciem. Zwiększa się ilość czasu przeznaczana na zdobywanie alkoholu lub jego picie oraz na uwalnianie się od następstw jego działania. Tym samym zaniedbywane zostają inne ważne sprawy w życiu osoby pijącej. Wraz ze wzrostem znaczenia alkoholu w życiu osoby uzależnionej słabnie jej zaangażowanie w realizację dotychczasowych pasji i zainteresowań. Picie odbiera osobie uzależnionej zdolność cieszenia się z zajęć czy aktywności, które dotychczas były ważnym źródłem przyjemności.

Zajęcia, którym nie towarzyszy picie tracą atrakcyjność. Osoba nadużywająca alkoholu rezygnuje z ważnych dla siebie relacji społecznych, gdy nie są one związane z konsumpcją napojów alkoholowych bądź charakteryzują się brakiem przyzwolenia na picie.

Nadmierne używanie alkoholu, a zwłaszcza uzależnienie, rodzi negatywne konsekwencje we wszystkich sferach funkcjonowania osoby pijącej oraz jej najbliższego otoczenia. Mimo dość uniwersalnego charakteru rodzajów doświadczanych szkód, ich dolegliwość zawsze dotyka w sposób indywidualny konkretne osoby. Podstawowe negatywne konsekwencje picia alkoholu dotyczą problemów na wielu płaszczyznach: zdrowotne, społeczne, finansowe, prawne, duchowe. W miarę nasilania się uzależnienia problemy narastają i stają się coraz bardziej dotkliwe. Według najnowszych badań przeprowadzonych

przez Światową Organizację Zdrowia dla regionu europejskiego nadużywanie alkoholu wciąż znajduje się na czołowym miejscu w klasyfikacji głównych czynników zagrażających zdrowiu i życiu obywateli. Najczęstszą przyczyną śmierci Europejczyków są choroby układu krążenia (50%), następnie choroby nowotworowe (20%) i właśnie nieodpowiedzialne spożywanie alkoholu (6,5%).

Europejski Raport Zdrowia zwraca uwagę na fakt, że wiele chorób, z którymi walczy współczesne społeczeństwo ma swoje źródło w szkodliwym używaniu wyrobów alkoholowych.

Wśród nich znajdują się: choroba mięśnia sercowego, uszkodzenia mózgu, przewlekłe zapalenie wątroby, marskość wątroby, choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, ostre i przewlekłe zapalenie trzustki, zapalenie błony śluzowej przełyku oraz wiele innych.

Analizy społeczne przeprowadzane przez Międzynarodową Agencję Badań nad Rakiem i Światową Organizację Zdrowia, które diagnozowały sytuację kancerogenezy w wymiarze globalnym w latach 2004-2014 potwierdzają, że spożywanie alkoholu nawet w umiarkowanych ilościach, przyczynia się do rozwoju 7 rodzajów raka: piersi, jamy ustnej, wątroby, krtani, przełyku, okrężnicy i odbytnicy.

Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera publikuje listę substancji powodujących choroby nowotworowe, wśród innych substancji chemicznych wymieniany jest alkohol etylowy C₂H₅OH, jako czynnik wywołujący raka.

Kolejna ważna kwestia, której przejawy są wysoce niepokojące to spożywanie napojów alkoholowych przez kobiety w ciąży. Badania wykonane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych już w 2012 roku wskazują, że co trzecia kobieta spodziewająca się dziecka pije piwo, wino lub wódkę. Wynikiem takiego postępowania są najczęściej wady rozwojowe płodu (wady serca, nerek, problemy z widzeniem i słyszeniem), nieodwracalne uszkodzenia mózgu, niska waga urodzeniowa, poronienie lub przedwczesny poród. W Polsce każdego roku przychodzi na świat 9 tysięcy dzieci z FAS (płodowym zespołem alkoholowym), który jest nieuleczalny, a jego konsekwencje dziecko będzie odczuwać przez całe życie. Niezwykle ważnym aspektem przeciwdziałania alkoholizmowi jest działalność profilaktyczna skierowana do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.

Grupa najmłodszych mieszkańców Gminy Iłowa jest mocno narażona na negatywne skutki zbyt wczesnego i nieodpowiedzialnego używania napojów alkoholowych. Dzięki ankietom przeprowadzonym w polskich szkołach w 2016 roku w ramach programu „European School Survey on Alcohol and Drugs” („Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach na Temat Używania Alkoholu i Narkotyków”) wiemy, że alkohol nadal pozostaje najbardziej rozpowszechnioną wśród młodzieży substancją psychoaktywną. Przynajmniej raz w swoim życiu konsumowało alkohol 84% uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych i 96% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Jednocześnie 13% uczniów należących do młodszej grupy wiekowej i 20% uczniów ze starszej grupy przyznało się do co najmniej jednokrotnego upicia się aż do utraty kontroli nad swoim zachowaniem.

Każdego roku w szkole w Iłowej jest przygotowywany i przeprowadzany „Tydzień Profilaktyki” skupiający dzieci i młodzież wokół tematu poszukiwania alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego, organizowane są wydarzenia służące promocji zdrowego stylu życia, pikniki i festyny w ośrodkach integracji społecznych na wsiach integrujące ze sobą członków rodzin i mieszkańców w ogóle. Wszystkie wyżej wymienione działania mają ogromne znaczenie w uświadamianiu oraz edukowaniu obywateli gminy, a wspólne zaangażowanie w ich organizację będzie procentować już w najbliższej przyszłości.

Jednym z podstawowych zadań wynikających z polityki społecznej prowadzonej w Gminie Iłowa jest monitorowanie dynamiki problemów alkoholowych, podejmowanie konkretnych działań służących ich rozwiązywaniu oraz minimalizowanie już zaistniałych negatywnych skutków szkodliwego picia alkoholu.

Podstawę prawną do przeprowadzania działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Iłowa stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uchwalona dnia 26 października 1982 roku.

II. Diagnoza używania napojów alkoholowych przez mieszkańców województwa lubuskiego

Źródłem informacji w zakresie skali spożywania alkoholu w województwie lubuskim są dane zaczerpnięte z Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2018-2021 oraz przytaczanych w w/w Programie wyników badań przeprowadzonych na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze przez OMR Grupę Badawczą Sławomira

Kozieł „Diagnoza używania substancji psychoaktywnych przez mieszkańców województwa lubuskiego”. Badanie „Diagnoza używania substancji psychoaktywnych przez mieszkańców województwa lubuskiego” zrealizowane zostało na reprezentatywnych grupach mieszkańców z całego województwa lubuskiego tj. na próbie 423 osób w wieku 20 –65 lat, mieszkających na terenie województwa lubuskiego oraz 8745 dzieci z 6 klasy szkół podstawowych, 27750 uczniów szkół gimnazjalnych oraz 29895 uczniów (do 18 roku życia) z różnych typów szkół ponadgimnazjalnych. Natomiast sondaż „Badanie stanu zdrowia oraz korzystania z używek wśród studentów” przeprowadzono wśród 4640 słuchaczy Uniwersytetu Zielonogórskiego i 400 słuchaczy z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wlkp. Badaniom zostali poddani studenci pierwszego, drugiego oraz trzeciego roku. Prowadzący badania rozpoczęli analizę uzyskanych wyników od porównania liczby mieszkańców województwa lubuskiego pijących alkohol z liczbą osób palących papierosy. Okazało się, iż w województwie lubuskim mieszkańcy zdecydowanie częściej, bo w 50-70%, sięgają po alkohol, natomiast odsetek osób palących papierosy waha się od 25-60%. Biorąc pod uwagę średnie związane z deklaracjami odnośnie picia alkoholu i palenia papierosów można wskazać, iż około 40% mieszkańców, przynajmniej raz na jakiś czas pali papierosy, a około 60% spożywa alkohol. Na poniżej zamieszczonym wykresie uwidoczniona jest sytuacja obrazująca odsetek mieszkańców województwa lubuskiego pijących alkohol i palących papierosy.

Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, iż najbardziej preferowanym trunkiem wśród osób spożywających alkohol jest piwo. Najwięcej osób deklarujących picie alkoholu sięga po piwo - 5 razy w ciągu miesiąca. Kolejne miejsca pod względem popularności wśród pijących zajmują wino oraz wódka. Wyniki badań wskazują, że są one spożywane przez respondentów 3-5 razy w miesiącu. Analizując kontakty respondentów z alkoholem w podziale na kobiety i mężczyzn, zapytano ich m.in. o rodzaj alkoholu, który spożywali najczęściej w trakcie 30 dni przed przeprowadzeniem badania. Badania wykazały, iż mężczyźni pili piwo zdecydowanie częściej niż kobiety, co potwierdza tezę o popularności tego napoju wśród płci męskiej. Z kolei kobiety dwa razy częściej sięgały po wino i jest to również potwierdzeniem wcześniej przeprowadzonych badań. Wódka oraz pozostałe napoje alkoholowe spożywane są równie często przez kobiety i mężczyzn.

Alkohol jest najczęstszym środkiem psychoaktywnym, po który sięgają uczniowie szkół województwa lubuskiego. Porównując stopień używania alkoholu z papierosami należy stwierdzić, iż stosują oni alkohol dwa razy częściej niż papierosy. Okazjonalne palenie oraz częste łączenie obu substancji wynosi około 25% wskazań ogółu badanych uczniów. Rozważając częstotliwość spożywania alkoholu przez młode osoby, warto zwrócić uwagę, iż najczęściej sięgają po alkohol uczniowie ze szkół zlokalizowanych w obrębie obu stolic województwa lubuskiego, czyli Zielonej Góry i Gorzowa Wlkp.

Uczniowie wszystkich rodzajów szkół deklarują kontakty z alkoholem, jednakże najczęściej spożywają go od jednego do dwóch razy w ciągu ostatnich 30 dni przed wzięciem udziału w badaniu. Około 25% uczniów szkół ponadgimnazjalnych piło alkohol od trzech do pięciu razy w ciągu ostatnich 30 dni przed przeprowadzonym badaniem, co może spowodować u tych uczniów uzależnienie się od alkoholu w niedalekiej przyszłości. Marginalny odsetek osób na wszystkich poziomach edukacji, deklarował większe niż pięciokrotne spożycie alkoholu w ciągu miesiąca. Około 50% uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjalnych nie piło alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, a wśród respondentów ze szkół ponadgimnazjalnych odsetek ten wynosił około 25%. Najmniejszy odsetek osób niepijących występuje wśród uczniów zasadniczych szkół zawodowych. W kontekście spożywania alkoholu przez młodzież istotną kwestią jest wiek inicjacji alkoholowej. Omawiane wyniki badań dowodzą, iż inicjacja alkoholowa większości uczniów przypada na dosyć wczesny wiek metrykalny, bowiem, aż 50% uczniów spożyło pierwszy alkohol w okresie do 12 roku życia.

Badania wykazały także, że w przypadku konieczności uzyskania pomocy dotyczącej problemów z alkoholem lub narkotykami, najmłodszy uczniowie najczęściej zwróciliby się o pomoc do rodziców (52%). Gimnazjaliści także szukaliby pomocy u rodziców (38%), ale również u specjalisty ds. uzależnień (34%). Natomiast uczniowie szkół ponadgimnazjalnych najczęściej o pomoc zwróciliby się do przyjaciół (48%), w następnej kolejności do rodziców (43%), na końcu do terapeuty ds. uzależnień (41%).

(Źródło: dane zaczerpnięte z „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2012-2017 rozdział: Diagnoza używania substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i dorosłych województwa lubuskiego).

Istotną kwestią społeczną jest problem nietrzeźwych kierowców. Łącznie w 2016 roku lubuska Policja zatrzymała 3.600 nietrzeźwych kierujących pojazdami (w tym również kierujących rowerami). W 2015

roku z winy nietrzeźwych odnotowano 38 wypadków, w których 1 osoba poniosła śmierć, a 52 osoby doznały obrażeń ciała. Nietrzeźwi spowodowali 198 kolizji drogowych. W 2016 nietrzeźwi kierujący i piesi w woj. lubuskim roku spowodowali łącznie 52 wypadki drogowe. Z ich winy 7 osób poniosło śmierć, a 59 doznało obrażeń ciała. Z winy nietrzeźwych odnotowano 195 kolizji drogowych. Nietrzeźwi kierowcy spowodowali w 2016 r. 41 wypadków drogowych, w których 6 osób poniosło śmierć.

(Źródło: dane zaczerpnięte z „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych na lata 2012-2017, rozdział: Diagnoza używania substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i dorosłych województwa lubuskiego”, dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp., Wydział Ruchu Drogowego - „Analiza stanu bezpieczeństwa w woj. Lubuskim za rok 2016).

Mapa problemów alkoholowych - do podstawowych obszarów, w których występują problemy alkoholowe zalicza się:

- środowiska osób uzależnionych od alkoholu,
- środowiska osób pijących w sposób szkodliwy,
- członków rodzin osób uzależnionych oraz pijących w sposób szkodliwy,
- rodziny zagrożone bezrobociem i wykluczeniem społecznym.

III. Diagnoza sytuacji dotycząca problemów alkoholowych na terenie gminy Howa

a) charakterystyka Gminy Howa:

Gminę Howa zamieszkuje 6575 osób, w tym 1110 dzieci i młodzieży poniżej 18 roku życia, 18-latków – 70 osób. (dane 18.11.2019 r.)

b) Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w roku 2019 wynosi:

· 23 punktów w sklepach, w tym:

- zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo 23 zezwoleń,
- zawierających powyżej 4,5 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) 19 zezwoleń,
- zawierających powyżej 18 % zawartości alkoholu 22 zezwolenia,

· 9 punktów w gastronomii, w tym:

- zawierających do 4,5 % alkoholu oraz piwo- 9 zezwoleń ,
- zawierających powyżej 4,5 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) 2 zezwolenia,
- zawierających powyżej 18 % zawartości alkoholu 3 zezwolenia,

c) w Howej w roku 2019 - 121 osobom z problemem alkoholowym oraz współuzależnionym udzielono pomocy w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym, gdzie motywowane są do trzeźwienia osoby uzależnione oraz członkowie rodzin. Terapeuta ds. uzależnień spotyka się w każdym tygodniu z grupą osób leczących się z nakazu sądowego i dobrowolnie.

d) w szkołach na terenie gminy odbywają się realizacje programów profilaktycznych – na podstawie potrzeb i diagnoz szkolnych pedagogów oraz rodziców. W roku szkolnym 2017/18 – objęto programami profilaktycznymi wszystkich uczniów gimnazjum i uczniów klas V i VI szkoły podstawowej oraz klas II i III gimnazjum.

e) we współpracy z ośrodkiem odwykowym „Profil” osoby z zaburzeniami lękowymi i długotrwałe leczące się uczęszczają na terapię „ Jak radzić sobie ze stresem związanym z chorobą – zapobieganie i terapia uzależnienia od alkoholu, środków farmakologicznych i innych substancji – w oparciu o program Simontona.

f) od stycznia 2016 roku systematycznie w każdy wtorek spotyka się grupa wsparcia dla kobiet. Grupę prowadzi terapeuta. Grupa ta ciągle się powiększa, co świadczy o dużym zainteresowaniu tym problemem.

g) Ośrodek Pomocy Społecznej w Howej informuje, że w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 18 listopada 2019 r. pomocą społeczną objętych było 237 rodzin (433 osoby), w tym w 34 rodzinach (47 osób) – dominują gospodarstwa jednoosobowe. Wysokość udzielonej pomocy w/w rodzinom i osobom

z problemem uzależnienia wynosił 85.451,91 zł. W ramach tej kwoty udzielana była pomoc celowa z przeznaczeniem na zakup żywności, leków, opłat mieszkaniowych, zasiłków okresowych, bezpłatnego dożywiania dzieci w szkołach. Ponadto realizowano również pomoc w formie zasiłków stałych i składki zdrowotnej na podst. art. 37 ustawy o pomocy społecznej tj. dla osób z orzeczeniem umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności.

h) Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania w 2018r. w ramach realizacji ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” przeprowadziło badania ankietowe „Młodzi i substancje psychoaktywne” wśród uczniów szkół podstawowych i kl. III gimnazjum. Badanie stanowi ogólnopolskie spojrzenie na problem palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków z perspektywy młodzieży. Badaniem objęto uczniów klas szóstych szkół podstawowych i klasy trzeciej gimnazjum.

Próba badawcza dla gminy Hłowa wyniosła 120 uczniów (67 dziewczynki i 53 chłopców) – Duża i reprezentatywna próba, na postawie której przeprowadzono badanie ogólnopolskie, pozwala z dużą dozą precyzji określić stosunek dzieci i młodzieży do alkoholu, papierosów, marihuany oraz dopalaczy. Podsumowując rozważania na temat związane z paleniem przez młodzież papierosów, pić alkoholu oraz paleniem marihuany i zażywaniem dopalaczy należy stwierdzić, że papierosy nadal stanowią problem, który jest kumulowany przez alkohol i narkotyki. Badani uczniowie najczęściej sięgają po papierosa w okresie przejściowym ze szkoły podstawowej do gimnazjum. Podobnie jest z sięganiem po alkohol i narkotyki i dopalacze. Warto podkreślić, że najczęściej badani uczniowie są zachęceni do zażywania tych szkodliwych substancji przez swoich kolegów lub koleżanki. Dotyczy to wszystkich sfer, zarówno palenia papierosów, picia alkoholu, jak również palenia marihuany i zażywania dopalaczy, chociaż uczniowie, głównie szkoły podstawowej, podkreślają, że pierwszym alkoholem poczęstowali ich rodzice. Nie bez znaczenia pozostaje fakt przysłowiowej lampki szampana w noc sylwestrową.

Być może staje się to przyzwoleniem dla młodych, wchodzących w życie ludzi.

Młodzi ludzie częściej wskazują, że „ktoś coś robi” niż sami dostrzegają ten problem u siebie. Stawiając w korespondencji skalę tych niebezpiecznych, dla zdrowia i życia młodych ludzi, zachowań z opinią o swojej grupie odniesienia należy stwierdzić, że dużą rolę może ogrywać opinia badanych. Mianowicie, większy jest odsetek młodzieży przekonanej o tym, że ich rówieśnicy zażywają te niebezpieczne dla ich zdrowia substancje niż odsetek badanych faktycznie je zażywających. Może to skłonić młodego człowieka do postawienia pierwszego kroku w kierunku uzależnienia lub też utraty zdrowia i życia.

Warto też zwrócić uwagę, że jakkolwiek wśród badanej młodzieży rośnie wiedza na temat negatywnych skutków zażywania substancji psychoaktywnych, to rośnie też przekonanie o łatwej ich dostępności. W tym miejscu należy podjąć zdecydowane kroki w kierunku rozwiązania problemu dostępności dla młodego człowieka nie tylko papierosów i alkoholu, ale też marihuany i dopalaczy. Zgodnie z deklaracjami badani nie napotykają na duże problemy z zakupem tych substancji, chociaż sprzedaż alkoholu i papierosów osobom do 18 roku życia jest w Polsce zabroniona i podlega karze. Dlatego deklaruje się nie tylko zaostrzenie kar za sprzedaż i dystrybucję papierosów, alkoholu osobom nieletnim, ale też podjęcie działań edukacyjnych, wśród młodzieży i dorosłych, w zakresie skutków jakie może wywołać nadmierne spożycie alkoholu i palenie papierosów.

Podobne rozwiązania powinny być zastosowane w odniesieniu do marihuany i dopalaczy. Należy dołożyć wszelkich starań do prawnego zagwarantowania zakazu sprzedaży tych substancji połączonego z egzekwowaniem prawa. Niezwykle ważne jest edukowanie młodzieży i dorosłych o negatywnych skutkach zażywania tych uzależniających szkodliwych substancji. Edukowanie to na terenie naszej gminy odbywa się zarówno w postaci otwartych wykładów, spotkań z młodzieżą, programów profilaktycznych, czy udział dzieci i młodzieży w działaniach ogólnopolskich kampanii społecznych mających na celu, nie tyle edukację w zakresie profilaktyki ale, co wydaje się być ważniejsze, uwrażliwienie opinii publicznej na fakt, że problemy związane z paleniem papierosów, pić alkoholu, czy też paleniem marihuany i zażywaniem dopalaczy nie zniknęły z życia młodego człowieka, a są nieodłącznym elementem procesu dorastania przynajmniej dla części z nich.

(Projekt badawczy: Młodzi i substancje psychoaktywne.

Wykonawca: Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych, ul. Grochowska 45a, 60-277 Poznań.

Termin realizacji prac terenowych: 1 kwietnia – 30 czerwca 2018 roku.

Metodologia: badanie ilościowe w formie ankiety papierowej oraz ankiety internetowej wypełnianej audytoryjnie (z zapewnieniem anonimowości).

IV. Zestawienie porównawcze danych dotyczących gminy Iłowa

1. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy):			
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba punktów	25	25	23
2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne):			
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba punktów	11	10	9
3. Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowej, objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny:			
	2016 r.	2017 .	2018 r.
Liczba osób	49	47	47
4. Dzieci i młodzież placówek oświatowych w gminie Iłowa objętych programami profilaktycznymi:			
	2016r.	2017r.	2018 r.
Liczba osób	180	154	150
5. Klienci punktów konsultacyjnych działających w gminie Iłowa – specjalista terapii uzależnień			
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba osób	54	39	48
6. Klienci punktów konsultacyjnych działających w gminie Iłowa – psycholog			
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba osób	53	54	40
7. Klienci Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iłowej skierowani do Sądu Rejonowego z wnioskiem o leczenie odwykowe:			
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba osób	8	16	9
8. Klienci Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iłowej:			
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba osób	40	37	26

9. Liczba osób zatrzymanych przez policję w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa/wykroczenia, znajdujących się pod wpływem alkoholu:			
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba osób	99	84	76
10. Liczba interwencji domowych w związku z przemocą oraz liczba sprawców znajdujących się pod wpływem alkoholu:			
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba interwencji	30	40	45
11. Liczba klientów izb wytrzeźwień ogółem i pierwszorazowych (powiat Żagań):			
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba osób	58	52	126

V. Cele programu

Rada Miejska w Iłowej świadoma zagrożeń, jakie niesie spożywanie napojów alkoholowych i uwzględniając trzeźwość jako niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra gminy przyjmuje następujące cele gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

- a) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
- b) działalność wychowawczą i informacyjną,
- c) ograniczenie dostępności alkoholu,
- d) leczenie i rehabilitację uzależnionych od alkoholu,
- e) zapobieganie negatywnym skutkom spożywania alkoholu oraz ich usuwanie,
- f) udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym:
 - materialnej,
 - prawnej,
 - psychologicznej,
- g) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazów zawartych w ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VI. Zadania programu

- 1) zwiększenie dostępności pomocy:
 - a) kierowanie na badania pozwalające ustalić istnienie uzależnienia od alkoholu i wskazanie metod leczenia,
 - b) kierowanie do sądów wniosków o wszczęcie postępowania w sprawach obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
 - c) kontynuacja działalności „Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego” dla osób uzależnionych i ich rodzin,
 - d) zakup i dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla klientów „Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego” oraz instytucji: OPS, policja, szkoły,
 - e) współdziałanie i udzielanie pomocy instytucjom zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych i pomocą osobom uzależnionym (placówki odwykowe, grupy samopomocowe, grupa AA);

- 2) udzielenie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe:
 - a) dyżury w Punkcie konsultacyjnym mające na celu udzielanie pomocy i informacji osobom uzależnionym, członkom ich rodzin oraz ofiarom przemocy domowej,
 - b) prowadzenie interwencji domowych przez funkcjonariuszy policji w sytuacjach przemocy w rodzinie,
 - c) udzielanie pomocy materialnej osobom uzależnionym i członkom ich rodzin przez Ośrodek Pomocy Społecznej po dokładnym rozeznaniu ich potrzeb i sporządzeniu wywiadu środowiskowego,
 - d) podejmowanie działań w ramach pomocy ofiarom przemocy w rodzinie („Niebieska Karta”) działanie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy domowej,
 - f) zajęcia dla dzieci w ośrodkach integracji społecznych na wsiach;
 - g) organizacja wypoczynku dla dzieci
- 3) działalność wychowawcza:
 - a) uwzględnianie w programach nauczania wiedzy o szkodliwości picia alkoholu,
 - b) przystąpienie i kontynuacja działań profilaktycznych w ramach ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Iłowski Maraton Trzeźwości”
 - c) rozwijanie działalności ośrodków integracji społecznych na wsiach gminy Iłowa,
 - d) propagowanie pozytywnych wzorców zachowań przez wspieranie imprez i akcji bezalkoholowych:
 - festyny, imprezy sportowe,
 - przedstawienia teatralne o uzależnieniach,
 - konkursy szkolne z zakresu profilaktyki uzależnień,
 - e) zakup i rozpowszechnianie literatury fachowej na temat uzależnień;
- 4) ograniczenie dostępności alkoholu:
 - a) kontrolę placówek dystrybucji alkoholu prowadzić będą uprawnieni członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja,
 - b) podejmowanie interwencji w stosunku do osób łamiących ustawę o wychowaniu w trzeźwości;
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych:
 - a) współdziałanie z Kościołem,
 - b) wspieranie działalności kuratorów sądowych wykonujących nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu,
 - c) udzielanie pomocy grupom samopomocowym na terenie Gminy Iłowa, powstanie grupy wsparcia dla współuzależnionych kobiet
 - d) udzielanie pomocy merytorycznej i materialnej organizacjom pozarządowym w zakresie realizacji zadań profilaktycznych i propagowania alternatywnych do spożywania alkoholu form spędzania czasu wolnego.

VII. Realizacja zadań

- 1) realizacja zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego przez radę gminy;
- 2) za realizację programu odpowiada Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom;
- 3) w celu prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu Burmistrz powołuje Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.;
- 4) przedmiotem działania Komisji jest w szczególności:
 - a) inicjowanie działań w zakresie:

- zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin,
- udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych oraz innych środowisk pomocy profesjonalnej i nieprofesjonalnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- b) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- c) opiniowanie wniosków o przyznanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu lub poza miejscem sprzedaży w kwestii zgodności lokalizacji punktu sprzedaży,
- d) inicjowanie działań w obszarze przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- e) opracowywanie rocznego preliminarza wydatków,
- f) sporządzanie rocznego sprawozdania z działalności komisji;

5) Członkowie komisji za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości:

- a) 1.300 zł brutto miesięcznie – przewodniczący komisji (zarazem Pełnomocnik Burmistrza Hłowej do spraw Przeciwdziałania Uzależnieniom) płatne do 10 dnia miesiąca następnego po miesiącu pełnienia funkcji,
- b) 200,00 zł brutto za każdorazowy udział w posiedzeniu komisji – pozostali członkowie komisji, wypłacane na podstawie listy obecności z posiedzenia komisji.
- c) członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mają prawo do zwrotu kosztów podróży na zasadach określonych dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Finansową podstawę realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowią dochody gminy z opłat, o których mowa w art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi które na 2019 są prognozowane w wysokości 175.000 zł. (alkohol i narkomania)

VIII. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej

- "Punkt Konsultacyjno-Informacyjny" dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy domowej (dyżury specjalistów: psycholog, pełnomocnik, terapeuta – specjalista ds. uzależnień),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Burmistrza,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Hłowej,
- Policja,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Hłowej,
- Szkoła Podstawowa im. Lotników Alianckich w Hłowej,
- Kościół,
- Anonimowi Alkoholicy
- Świetlice środowiskowe- ośrodki integracji społecznej na wsiach
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Żaganiu; Punkt Interwencji Kryzysowej
- Poradnia odwykowa „Profil” w Żaganiu i w Żarach;

Na terenie placówek oświatowych, w OPS-ie, ośrodkach integracji społecznych na wsiach w gminie Iłowa zakłada się realizację programów i przedsięwzięć o zasięgu gminnym o charakterze lokalnym, mające na celu zwiększenie świadomości oraz edukację mieszkańców w różnym wieku. Wynikają one z potrzeb miejscowych społeczności, w tym z zapotrzebowania na działania profilaktyczno-edukacyjne wśród dzieci i młodzieży. Prowadzone są one zarówno wśród uczniów Szkoły Podstawowej w Iłowej jak również szkoły ponadpodstawowej. Mają charakter spotkań jednorazowych lub długotrwałych kampanii prewencyjnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W zależności od charakteru zgłaszanych zmian wymagane są także opinie lub uchwały Rady Miejskiej w Iłowej.

klasyfikacja			Wyszczególnienie	projekt na 2020 rok	
dział	rozdział	§		ogółem	w tym:
851			Ochrona zdrowia	138 300,00	
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	138 300,00	
		3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	15 000,00	
		w tym:	<i>wynagrodzenie członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (5 osób*200 zł *10kmisji)</i>		10 000,00
			<i>szkolenie osób zaangażowanych w gminny program w tym: członkowie komisji; przewodniczący komisji, pedagodzy szkolni, sprzedawcy, pracownicy OPS, wychowawcy świetlicy;</i>		5 000,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	3 700,00	
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	40 800,00	
			<i>pełnienie dyżuru przez psychologa i świadczenie usług specjalistycznych dla uzależnionych i ich rodzin (200 zł/miesięcznie)</i>		2 000,00
			<i>opinie psychologa oraz konsultacje dla uzależnionych</i>		3 000,00
			<i>wynagrodzenie osób realizujących programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, dorosłych w szkołach, ośrodkach integracji - przeprowadzających kampanie edukacyjne przeciw uzależnieniom</i>		4 000,00
			<i>wynagrodzenie Pełnomocnika Burmistrza ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom</i>		7 800,00
		w tym:	<i>wynagrodzenie terapeuty prowadzącego grupę wsparcia dla kobiet (1h*50zł) 1 spotkanie 2h*48 spotkań</i>		4 800,00
			<i>umowa zlecenie z koordynatorem pracy w świetlicy opiekuńczej(800 zł x 12 miesięcy)/2 - Klików</i>		4 800,00
			<i>umowa zlecenie z koordynatorem pracy w świetlicy opiekuńczej(800 zł x 12 miesięcy)/2 - Czyżówek</i>		4 800,00
			<i>umowa zlecenie z koordynatorem pracy w świetlicy opiekuńczej(800 zł x 12 miesięcy)/2 - Czerna</i>		4 800,00
			<i>umowa zlecenie z koordynatorem pracy w świetlicy opiekuńczej(800 zł x 12 miesięcy)/2 - Konin Żagański</i>		4 800,00
			<i>inne</i>		0,00
		4190	Nagrody konkursowe	1 200,00	
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	10 400,00	
		w tym:	<i>materiały biurowe i środki czystości do biura komisji</i>		1 000,00

	<i>toner do drukarki</i>		400,00
	<i>„Zachowaj trzeźwy umysł”</i>		2 500,00
	<i>Maraton Trzeźwości</i>		2 500,00
	<i>materiały i wyposażenie świetlic wiejskich (4*1.000zł)</i>		4 000,00
4220	Zakup środków żywności	1 000,00	
<i>w tym:</i>	<i>lody i słodycze , art. Na grilla na maraton trzeźwości</i>		1 000,00
4260	Zakup energii (energia el., gaz, woda)	5 893,00	
4300	Zakup usług pozostałych	56 107,00	
	<i>szkolenia sprzedawców alkoholu</i>		2 000,00
	<i>realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży i rodziców (teatry profilaktyczne, kampanie przeciwalkoholowe, programy zwalczające uzależnienia realizowane w szkołach na terenie gminy Iłowa)</i>		10 000,00
	<i>organizacja Dnia Dziecka dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych</i>		3 000,00
	<i>wigilia dla osób wykluczonych społecznie (usługa)</i>		2 500,00
<i>w tym:</i>	<i>PROFIL- terapia uzależnień (dyżur instruktora terapii uzależnień (3h*70zł*50tyg.)</i>		10 500,00
	<i>PROFIL-Terapia wsparcia dla osób w kryzysie, choroba przewlekła uzależnienie od środków farmakologicznych</i>		3 900,00
	<i>PROFIL- IV Ogólnopolska Konferencja Onkologiczna</i>		2 000,00
	<i>usługi pocztowe</i>		207,00
	<i>wypoczynek letni dla dzieci (kolonie z programem terapeutycznym)</i>		20 000,00
	<i>zrzut ścieków</i>		500,00
	<i>wykonanie koszulek na Maraton Trzeźwości</i>		1 500,00
4360	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	600,00	
4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	3 000,00	
<i>w tym:</i>	<i>opinie psychiatryczne</i>		3 000,00
4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego (opłaty sądowe)	600,00	